

Savaş Haberciliğinde Dron Kullanımının Baudrillard Üzerinden İncelenmesi

Kübra Erbayrakçı | ORCID: [0000-0002-1309-8487](https://orcid.org/0000-0002-1309-8487) | kubraerbayrak.16@gmail.com

Atatürk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Temel İletişim Bilimleri, Erzurum, Türkiye

ROR ID: <https://ror.org/03ie5c526>

Öz

Günümüzde olumsuz haber türü olarak görülmekte olan savaş haberciliğinde gazetecilerin dron kullanımına rastlamak mümkün olmaktadır. Buna örnek ise 7 Ekim 2023 tarihinde Filistin ve İsrail arasında yaşanan çatışma gösterilebilmektedir. Buna göre çalışmada Baudrillard'ın sosyolojisi ele alınarak savaş haberciliğinde dron kullanılarak çekilen görüntülerin incelenmesi amaçlanmıştır. İncelemenin alt sorularını ise; yıkıcı bir yenilik olarak görülmekte olan dron teknolojisinin haber fotoğraflarında etkisi var mıdır? varsa haber fotoğraflarında nasıl etki sağlamaktadır? ve haber fotoğraflarının gerçeklik boyutu ile oynanmasına sebebiyet veriyor mu? oluşturmaktadır. Çalışmada Anadolu Ajansının resmî sitesinden elde edilen Filistin-İsrail arasındaki savaşa ilişkin haber fotoğrafları incelenmiş ve çözümleme yöntemi olarak göstergebilim analizi yöntemi kullanılmıştır. Sonuç itibarıyla incelenen görsellerde haber başlığı ve haber fotoğraflarının birbirinden tamamen bağımsız olduğu ve fotoğraflarda öznenin yer almadığı çoğunluklu olarak nesnelere, kara sis dumanı, gri toz bulutları ve siyah/beyaz gibi ışıktırmalara yer verildiği, bombanın tesiri ile enkaza dönüşen binalar ve karanlığa gömülen şehrin görüntülediği tespit edilmiştir. Baudrillard'ın sosyolojisi ele alınarak sonuç çıkarılacak olunursa; görsellerin gerçek bir anlayış içerisinde gösterilmediği, dron'un çektiği fotoğrafın gerçek imgeyi temsil etmediği, görüntülerin imge olma özelliğini kaybettiği ve imgenin gerçekçi görünüme sahip olması illüzyon gücünün yitimine de neden olduğu sonucuna ulaşmak mümkün olmaktadır. Buna ek olarak görsellerde gerçeklik yanılgısı ve imge yanılgısı görüldüğünden dron teknolojisinin bir sanal teknoloji olarak habere etkisi olduğu, habere etkisinin görüntü imgesi ve illüzyonuyla olduğunu söylemek mümkün olurken, görüntü yanılsamasının haberin gerçeklik boyutu ile oynanmasına sebebiyet verdiği sonucuna varmak mümkündür.

Anahtar Kelimeler

Haber, Fotoğraf, Savaş Haberciliği, Drone, Baudrillard

Atıf Bilgisi

Erbayrakçı, Kübra. (2025). Savaş Haberciliğinde Dron Kullanımının Baudrillard Üzerinden İncelenmesi. Türkiye Medya Akademisi Dergisi Sayı: 9 (Şubat 2025), 37-58. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14933909>

Geliş Tarihi	15.01.2025
Kabul Tarihi	24.02.2025
Yayın Tarihi	28.02.2025
Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
Etik Beyan	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Yazar Katkıları	Kübra Erbayrakçı (%100)
Benzerlik Taraması	Yapıldı - Turnitin
Etik Bildirim	admin@turkiyemedyaakademisi.com
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

An Analysis of the Use of Drones in War Journalism Through Baudrillard

Kübra Erbayrakçı | ORCID: [0000-0002-1309-8487](https://orcid.org/0000-0002-1309-8487) | kubraerbayrak.16@gmail.com

Atatürk University, Faculty of Communication, Basic Communication Sciences, Erzurum,
Türkiye

ROR ID: <https://ror.org/03je5c526>

Abstract

Today, it is possible to come across the use of drones by journalists in war journalism, which is seen as a negative news type. An example of this is the conflict between Palestine and Israel on October 7, 2023. Accordingly, the study aims to examine the images taken using drones in war journalism by considering Baudrillard's 'High Reality' sociology. The assumptions of the study are; Does drone technology, which is seen as a destructive innovation, have an effect on the news? If so, how does it affect the news? And does it cause the reality dimension of the news to be tampered with? The answers to the questions are explained based on Baudrillard's sociology. In the study, news photos regarding the war between Palestine and Israel obtained from the official website of Anadolu Agency were examined and the semiotic analysis method was used as the analysis method. As a result, in the visuals examined, the news headline and news photos are completely independent from each other and the subject is not included in the photos, mostly objects, black fog, gray dust clouds and black/white lighting are used, buildings turned into rubble with the effect of the bomb and the city plunged into darkness are displayed. If the conclusion is drawn by considering Baudrillard's sociology, it is possible to reach the conclusion that the visuals are not shown in a real understanding, the photo taken by the drone does not represent the real image, the images lose their feature of being an image and the realistic appearance of the image causes the loss of the illusionary power. In addition, since the illusion of reality and image illusion are seen in the visuals, it is possible to say that drone technology has an effect on the news as a virtual technology, and that its effect on the news is with the image image or illusion, while it is possible to conclude that the illusion of image causes the reality dimension of the news to be manipulated.

Keywords

News, Photography, War Journalism, Drone, Baudrillard

Citation

Erbayrakçı, Kübra. (2025). Savaş Haberciliğinde Dron Kullanımının Baudrillard Üzerinden İncelenmesi. Türkiye Medya Akademisi Dergisi Sayı: 9 (Şubat 2025), 37-58. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14933909>

Date of Submission	15.01.2025
Date of Acceptance	24.02.2025
Date of Publication	28.02.2025
Peer-Review	Double anonymized - Two External
Ethical Statement	It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.
Author Contribution	Kübra Erbayrakçı (%100)
Plagiarism Checks	Yes - Turnitin
Conflicts of Interest	The author(s) has no conflict of interest to declare.
Complaints	admin@turkiyemedyaakademisi.com
Grant Support	The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.
Copyright & License	Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0 .

Giriş

Habere yönelik literatürde birden fazla tanımlama ile karşılaşmak mümkün olmaktadır. Haber, kitle iletişim araçlarının bizzat kendisi olan dün bugün ve yarın yaşanan veya yaşanacağı öngörülen olayları, durumları kullanarak kamuya aktarılan bilgi kaynağıdır. Baudrillard'a göre ise haber; "Hiçbir anlam iletmeyen kitlelere sürekli olarak birbirini takip eden imgeler sunan, hiçbir orijinal göndereni olmayan simülakr'dan ibarettir" (Baudrillard, 2010, s. 117 aktaran Şah, (t.y.) <https://www.ontodergisi.com/>). Kitle iletişim aracı simülasyon evreninde kurgulanan yeni gerçekliği temsil eden araçtır. Bu yeni gerçeklik simülasyon ve simülakr'ı ifade etmektedir. Haberde aranılan anlamda gerçeklik gibi simülasyon ve simülakr olarak görülmektedir. Haber anlamı ifade etmesi gerekirken boş üretim yaparak anlamı ortadan kaldırmakta ve anlamla birlikte içeriği de öldürmektedir. İçeriğin ölümü anlam ve iletişimi hipergerçekleştirmiştir (Baudrillard, 2011, s. 120). Gerçeği hipergerçeğe dönüştüren olgu burada haberin sürekli üretim içerisinde olması gösterebilmektedir. İçerik ve mesajlar iletişim araçları tarafından yok edilirken anlamda mesaj ve araç ile yok olmaktadır. Günümüzde dijitalleşmenin vermiş olduğu hızlanma ile haber sayısı dijital ortamda artış göstermeye başlamıştır. Çok fazla haber sunumu bilgiden ziyade anlamın yok olmasına neden olmuştur. Bugün habere anlam gözüyle değil, eğlence amaçlı bakılmakta ve haberin hızlı dolaşım içerisine girmesi haberin etkisini yitirmesine yol açmaktadır. Bu etkinin yitirilmesine sanal teknoloji neden olmaktadır.

Dijitalleşmenin ve teknolojinin gün geçtikçe artan gelişmesiyle ortaya çıkan sanal teknoloji olarak da bilinen dron teknolojisinin gün geçtikçe kullanım alanı genişlemiş ve çoğu meslek gruplarında kullanılan bir teknoloji haline gelmiştir. Meslek gruplarından birisi de gazetecilik alanı olmuştur. Fotoğraf veya video çekme gibi unsurlar haber yapımı açısından önemli bir konuma sahip olduğundan dron teknolojisi habercilikte yeni bir anlayışı getirmiş olsa da Baudrillard'a göre bu teknoloji insanın yapması gereken görevleri devralmış ve insanı dışlanmış bir varlığa dönüştürmüştür (2012, s. 92). Dron bir nesne teknolojisi olarak herhangi bir anlamı ifade etmemektedir. Bu teknoloji üzerinden üretilen haber fotoğrafların gerçekliğin ve anlamı öldürdüğü varsayımında bulunabilmek mümkün olmaktadır. Dron teknolojisi habercilikte olumlu haberler olduğu kadar olumsuz haberlerde de kullanılan son zamanların en çok tercih edilen savaş gibi haber hikayelerini toplama ve raporlamada çeşitli perspektifler sunmuş olsa da, çatışma haberciliği anlayışını yaymaya da neden olduğu söylenebilmektedir. Buna göre çalışmada Baudrillard'ın sosyolojisi ele alınarak savaş haberciliğinde dron kullanılarak çekilen görüntülerin incelenmesi amaçlanmıştır. İncelemenin alt sorularını ise; yıkıcı bir yenilik olarak görülmekte olan dron teknolojisinin haber fotoğraflarında etkisi var mıdır? varsa haber fotoğraflarında nasıl etki sağlamaktadır? ve haber fotoğraflarının gerçeklik boyutu ile oynanmasına sebebiyet veriyor mu? oluşturmaktadır.

1. Haber ve Gerçeklik İlişkisi

Habere yönelik literatürde birden fazla tanımlama ile karşılaşmak mümkün olmaktadır. Haber, Tokgöz'e göre; "Olayın veya olayların hikâyesi veya özeti" şeklinde tanımlana gelmektedir" (1981, s. 51). Haber ve gerçeklik ilişkisini değerlendiren Tokgöz, haber ve gerçekliğin aynı olmadığına vurgu yapmakta ve gazetecinin gerçekliği değil, olay olan olayı değerlendirdiğini yazılarına taşımaktadır. Girgin'e göre ise haber; "Gerçeğin kendisi olduğunun sanılmasından medyada etkin bir güçtür. Haberi olay olarak değerlendiren Girgin, haberin amacının gerçekleşen herhangi bir olayın kitlelere aktarılması olarak tanımlamaktadır" (1998, s. 13). Haber, kitle iletişim araçlarının bizzat kendisi olan dün bugün ve yarın yaşanılan veya yaşanacağı öngörülen olayları, durumları kullanarak kamuya aktarılan bilgi kaynağıdır. Bu tanımlamaların aksine Baudrillard'a göre haber; "Hiçbir anlam iletmeyen kitlelere sürekli olarak birbirini takip eden imgeler sunan, hiçbir orijinal göndereni olmayan simülakr'dan ibarettir" (2010, s. 117 aktaran Şah, (t.y.) <https://www.ontodergisi.com/>).

Çakmak ve Çimen'e göre simülakr; "Herhangi bir karşılığı olmayan görüntünün, gerçekliğini kendi sanallığında bulan görünüm, gerçekliğini gizlemeyen gerçek olarak tanımlana gelmektedir" (2022, s. 2). Önal'a göre simülakr; "Çoğalan gerçek bir referansı olmayan kopyalardır" (2019, s. 19). Lavarone göre simülakr; gerçek ve düşselliğin ortadan kalktığı, gerçek ve düşselliğin iç içe geçmesi sonucunda gerçek olanın ayrımının yapılmasının imkânsız hale gelmesi olarak tanımlanabilmektedir (2021, s. 175). Görgülü'ye göre ise; "Baudrillard'ın bir gerçeklik olarak algılanmak isteyen görünüm şeklinde tanımlandığı simülakr kavramı gerçekliğin herhangi bir biçimiyle bağlantısı olmayıp sadece kendisinin simülakr'ı olarak ortaya çıkan bir imgeyi nitelemektedir" (2022, s. 730).

Baudrillard haberi kitle iletişim araçları çerçevesinde incelediğinden haberi simülasyon olarak değerlendirmiştir. Simülasyon; "Bir araç, bir makine, bir sistem, bir olguya özgü işleyiş biçiminin incelenme, gösterilme ya da açıklanma amacıyla bir maket ya da bir bilgisayar programı aracılığıyla yapay bir şekilde yeniden üretilmesi olarak tanımlanabilmektedir" (2011, s. 1). Baudrillard, simülasyon kuramı bağlamında değerlendirdiği kitle iletişim araçlarını hipergerçeklik düşüncesi etrafında toplamıştır. Metafizik olarak kastettiği gerçekliği düşünür, düş gücü olarak görmektedir. Baudrillard gerçekliği hipergerçeklik olarak değerlendirmekte ve hipergerçekliğin gerçeğin yeniden üretilmiş hali olduğunu savunmaktadır. Yeniden üretilen gerçeklik aslından farklı bir gerçeklik olarak yanılmanın kendisi olmaktadır. Gerçeklik hipergerçekliğe dönüşmüş, sanal evrende kendisine yer edinmiş ve gerçek diye anılan dünyadan eser kalmamıştır. "Bu yeni gerçeklik kendisini kitle iletişim araçlarında bulmuştur" (Aydın, 2019, s. 352). Kitle iletişim aracı simülasyon evreninde kurgulanan yeni gerçekliği temsil eden araçtır. Kurdaş'a göre; "Günümüzde kitle iletişim araçları gerçeği yansıtan araçlar değildir. Bizzat gerçekliği oluştururlar ancak bu gerçeklik hipergerçekliktir. Kitle iletişim

araçlarının verdiği mesajlar da hipergerçekliğe ait mesajlardır. Dolayısıyla simülasyon evreni gerçek ile sanal olanın iç içe geçtiği, gerçekliğin tekrar tekrar üretilerek yok olduğu bir evrendir” (2018, s. 2018).

Baudrillard, gerçeklik yitimini teknolojinin gelişmesinde görürken iletişim araçlarının da gerçekliğin simüle edilmiş gerçekliğini yansıttığını vurgular (Görgülü, 2022, s. 730). Gerçeğin yeniden üretimiyle göstergeler kitle iletişim araçlarında daha önemli hale gelir olmuştur. Baudrillard, iletişim araçlarından iletişim aracı olması beklenirken aslında iletişim araçlarının beklenen iletiyi gerçekleştirmediği haber düzeyinde olay ve izleyici arasındaki mesafeyi ortadan kaldırdığı, yansıtma görevi yerine yeniden üretimle gerçekliği öldürdüğünü ve olayın da yeniden üretimle ortaya çıkarıldığı savını savunmaktadır (2011, s. 12). McLuhan’ın; “Medyayı Anlamak” kitabında (1964) belirttiği gibi; “araç mesajdır” söylemine karşı çıkan Baudrillard, elektronik kitle iletişim araçlarında iletişim aracı diye bir şeyin olduğunu kabul etmemektedir. Baudrillard’a göre; iletişim aracı mesajdan yoksundur. Gerçeği yeniden üreten iletişim aracı etkisini anında hissettirse de, bu etki zamanla yok olmuştur (2011, s. 122). Bunun yanı sıra kitle iletişim araçları anlamı da ortadan kaldırmıştır. Kitle iletişim aracı anlamı ifade etmemekle birlikte anlamın çoğalmasını sağlayarak anlamı hiperanlama dönüştürerek anlamı ortadan kaldırmaktadır. Buna karşılık anlama meydan okuyan Baudrillard’ın deyimiyle sessiz kitleler (pasif olmayan sessiz kitleler) ortaya çıkmıştır. Baudrillard; çağdaş seçmenlere, tüketicilere ve medya mesajlarının alıcılarına kitle olarak atıfta bulunmaktadır. Kitleler; bilgi, tüketim, eğlence ve medya sistemine direnenlerdir. Bu direnme biçimi "sessiz protesto" ve "sessiz çoğunluk" olgusu ile açıklanabilmektedir. Bu olguyu siyaset üzerinden örneklendiren Baudrillard, otorite ve kitleler arasında karşılıklı bir oyun geliştiğini kitlelerin siyasi yönetim mekanizmasından kaçmak için sessizliği geliştirdiğini savunmaktadır. Sessizlik en çok gücü korkutur ve bu gücü medyada iletilen mesajların anlam değerinde görmek mümkün olmaktadır. Kitleler anlama değer vermeyerek anlama meydan okuyup göstergelerin içine saklanıp eğlence arayışında bulunarak anlamı yerle bir edebilmektedir (Gondek ve Tutak, 2023, ss. 337-339).

Yeni iletişim teknolojilerinin hayatımıza girmiş olmasıyla birlikte haber anlayışı değişmiş, haber’e olan bakış açısı da değişen faktörlerden biri haline gelmiştir. Dijitalleşen ortamda haberde dijitalleşmiştir. Her geçen gün daha fazla haberin üretilmesi haber üretimini arttırırken haber üretiminin artması, anlamı azaltmış ya da anlamı yok etmiştir. Baudrillard haber ve anlam ilişkisini üç perspektif de incelemiştir;

- Haber, anlam (negantropik unsurdur) üretir ancak anlam kaybını engelleyememektedir.

Kitle iletişim araçları ile hızlı pompalanan mesaj ve içerik anlam üretirken anlam kaybına da neden olmaktadır.

- Haber bir başka düzen ya da gruba aittir ve anlamla hiçbir ilişkisi bulunmamaktadır.

Shannon ve Weaver'in iletişim modeline göre (1949) haberin saf bir araç olduğu ve içeriğinde herhangi bir anlam olmadığını ve anlamın belirli kodlar dahilinde içi doldurulduğu kanısına ulaşmak mümkündür. Doldurulan içerik anlaşılan anlamı ifade ettiğinden haber ve anlam ilişkisi arasında bir ilişki bulunmamaktadır.

- Haberde anlamın yok olmasının yegâne sebepleri arasında haber ile kitle iletişim araçları arasındaki ilişki gösterilebilmektedir (Baudrillard, 2011, ss. 117-118).

Kitle iletişim araçları anlam üretici araçlardır. Alıcı gönderilen mesajı alır ve kodlar. Haberin kitle iletişim araçları vasıtasıyla dolaşıma girmesiyle haberdeki anlam kaybolur ve anlamın kaybolmasıyla içerikte ortadan kalkmaktadır.

Buna göre bu üç varsayımın haber ve anlam ilişkisinde önemli bir unsur olduğu öne sürülmektedir. Haber anlamı ifade etmesi gerekirken boş üretim yaparak anlamı ortadan kaldırmakta ve anlamla birlikte içeriği de öldürmektedir. İçeriğin ölümü anlam ve iletişimi hipergerçekleştirmiştir (Baudrillard, 2011, s. 120). Gerçeği hipergerçeğe dönüştüren olgu burada haberin sürekli üretim içerisinde olması gösterilebilmektedir. İçerik ve mesajlar iletişim araçları tarafından yok edilirken anlamda mesaj ve araç ile yok olmaktadır. Bir diğer unsur ise, haberin hızlı sunumudur. Paul Virilio'ya göre (2003) aşırı hızlı enformasyon yükü büyük bir sorunu ifade ederken Virilio, enformasyon bombası kavramını ortaya atarak enformasyon bombasını atom bombasıyla karşılaştırmıştır. Eren ve Narmanlıoğlu ise; ileti bombardımanı neticesinde insanların aşırı enformasyon yüküyle karşılaştığını öne sürmüşlerdir (Virilio, 2003, s. 63 aktaran Eren ve Narmanlıoğlu, 2018, ss. 206, 207). Aşırı enformasyon yüküyle karşılaşan toplum Çimen'e göre şişşolaşmıştır (2020, s. 292).

Günümüzde dijitalleşmenin vermiş olduğu hızlanma ile haber sayısı dijital ortamda artış göstermeye başlamıştır. Çok fazla haber sunumu bilgiden ziyade anlamın yok olmasına neden olmuştur. Bugün habere anlam gözüyle değil, eğlence amaçlı bakılmakta ve haberin hızlı dolaşım içerisine girmesi haberin etkisini yitirmesine yol açmaktadır. Bundan dolayı insanlar hep bir haber arayışı içerisindeyler. Haberden kurtulmanın yolu haber arayışından geçerken habere karşı doyumsuz kitlelerin varlığı söz konusu olmuştur. Gerçeklik simülatif bir görünüm kazanmıştır. Haberdeki aşırılık insanlığı felakete sürüklemektedir. Aşırı anlamlılık insanlığı doyumsuzlaştırırken bundan kurtulmanın yolu çok anlamlılığı yok etmekte aranmaktadır. Sinemadaki gibi haberlerde kurgudan ibarettir. Gerçeklik yeni formatta sunulmaya hazır hale getirilmiştir. Haber programları da anlamın aşırılığına yer verdiğinde haber formatları anlamı yok etmekte ve olayların değeri mutlak hızda kaybolmaktadır.

2. Dron Teknolojisinin Habercilikte Kullanımı

Kahveci ve Can'a göre; "İnansız hava aracı olarak bilinmekte olan dron, "İçinde pilotu ve yolcusu olmayan, sadece amaca uygun ekipman (video kamera, fotoğraf makinesi, GNSS, lazer tarama cihazı, vb.) taşıyan, uzaktan kumandalı ve/veya otomatik

olarak görevini icra edebilen bir çeşit uçak” olarak tanımlanmaktadır (2017, s. 511). İnsansız hava araçları olarak bilinen ve bir hava aracı sınıfına ait olan dronlar, pilotsuz çalışma gücüne ve yazılım kontrollü uçuş planlarına sahiptir. Hareketlerini yönlendirmek ve izlemek için küresel konumlandırma teknolojisi (GPS) ile çalışmaktadır. Dron teknolojisinin kökenleri, 20. yy başlarındaki askeri uygulamalarına kadar uzanmaktadır. Çeşitli silahlı kuvvetler tarafından hava hedefi için uzaktan kumandalı uçuşun ilk keşfi ile birlikte ilk dronlar ortaya çıkmış ve uçaksavar topçuları için eğitim araçları olarak hizmet görmüştür. 1960’lar ve 1970’lerde dron teknolojisi askeri uygulamalarının ötesine genişlemeye başlamıştır. İlk olarak araştırma kurumları ve hükümet kurumları uzaktan algılama ve bilimsel araştırma için dronları kullanmışlardır. 1980’ler ve 1990’larda önemli teknolojik ilerlemeler dron teknolojisinde bir dönüm noktası yaratmıştır. Hobi sahipleri ve meraklılar, kameralar ve GPS yetenekleriyle donatılmış, uygun fiyatlı, hazır dronlara erişim sağlamışlardır. Bunun sonucunda hava fotoğrafçılığı, videografi ve eğlence amaçlı kullanım için yeni yollar açılmıştır. Son on yılda ise, dron teknolojisinde otomasyon ve yapay zeka entegrasyonunda bir artış görülerek dronlar daha akıllı hale gelir olmuştur (Sızra vd. 2023, s. 36). İnsan hayatını kolaylaştırdığı bilinen dron teknolojisinin gün geçtikçe kullanım alanı genişlemiş ve çoğu meslek gruplarında kullanılan bir teknoloji haline gelmiştir. Meslek gruplarından birisi de gazetecilik alanı olmuştur. Fotoğraf veya video çekme gibi unsurlar haber yapımı açısından önemli bir konuma sahip olduğundan dron teknolojisi habercilikte “Haber değeri kavramına ilave katkılar sağlamıştır. Haberin “yenilik” unsurunu “yeni bakış açısı” ve “görsellikte yenilik” ile desteklemiştir” (Şahin, 2018, s. 263). Gazetecilik alanında dron kullanımının ilk örneklerinden birisi Japonya’da 11 Mart 2011 tarihinde yaşanan 8,9 şiddetindeki depremin etkilerinin dron ile görüntülenmesi olmuştur (Yılmaz, 2018 aktaran Uçak, 2020, s. 68). Türkiye’de bakıldığında ise örneklerini ilk olarak 2013 yılında “Gezi Parkı” olaylarında görmek mümkündür. Yurttaş gazeteci olarak bilinmekte olan Cenk Köse adındaki bir şahsın gezi parkında kaydettiği görüntüler ilk dron çekimle gerçekleştirilen haberin detaylarını öne çıkarmıştır. Haber açısından dronların sunduğu olanakları Kavaklı dört başlık altında değerlendirmiştir. Bunlar; “Haber toplama pratiğini kolaylaştırıp, güçlendirmesi”, “Haber içeriğinin güçlendirilmesine ve haber anlatımına dair sunduğu avantajlar”, “Alternatif medya ve gazetecilik pratiklerine yeni kanallar sunmak” ve “Ekonomik olması” şeklinde sıralanmıştır” (Kavaklı, 2018, s. 163).

Dron’un avantajları olduğu kadar dezavantajları da bulunmaktadır. Buna örnek olarak özel yaşamı ihlal etmesi, toplum güvenliğine zarar vermesi gibi unsurlar gösterilebilmektedir. Dron’un dezavantajları olduğu için devletler dron kullanımı çerçevesinde yasal düzenlemeler getirmiş bunun yanı sıra ajans veya medyalarda dron kullanımı konusunda editoryal ilke ve kurallar yönergesi hazırlamışlardır.

Baudrillard’a göre dron, sanal teknolojidir. İnsanın yapması gereken görevleri devralan dron teknolojisi insanı dışlanmış bir varlığa dönüştürmesinin yanı sıra insan varlığının yerine geçerek gözetleyici role bürünmüştür. Dünya bize egemendir, biz

dünyaya değil. Nesne bizi düşünürken biz nesneyi düşünmeyi bırakmışızdır. Biz teknolojiye egemenlik değil, teknoloji bize karşı egemenlik kurmaktadır (2012, s. 92). Dron, bir nesne teknolojisi olarak herhangi bir anlamı ifade etmemektedir. Bu teknoloji üzerinden üretilen haberlerinde bir anlamı ifade etmediği varsayımında bulunabilmektedir. Anlam genetik kod tarafından üretilir ve üretilen kod ile benzerlik taşımaktadır. Aktarılan haber ne ise anlamda okuyucu ve izleyici tarafından anlaşılanı temsil etmektedir (Baudrillard, 2011, s. 118). Görüntüde de anlam ortadan kalkmış ve aktarılan görüntüde anlamdan ne çıkarım sağlanıyorsa anlam onu ifade eder olmuştur. Dron teknolojisi aracı ile ortaya konulan görüntü boşluğunda anlam, imge, estetik gibi unsurları aramak samanlıktaki iğne arama mantığına benzemektedir.

Gazetecilikteki haber değerleri yeni teknolojilerinin entegrasyonu ile değişmektedir. Dron teknolojisi de haber değerlerini dönüştürmekte ve yeni değerler yaratmaktadır. Gazetecilikte yeni bir araç olarak dronların kullanımı, yeni haber uygulamalarını teşvik ederek taze içerikler üretmekte ve yeni bakış açıları sunmaktadır. Yakalanan görseller haber değerine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır. Dronların sağladığı hava perspektifi gazetecilerin haberleri farklı ve kapsamlı açılardan toplamasına ve sunmasına olanak tanımaktadır. Hem olumlu; manzaralar, turizm, tanıtımlar, çevre, doğa gibi hem de olumsuz; sel, yangın, trafik kazaları, protestolar, isyanlar ve savaş gibi haber hikayelerini toplama ve raporlamada çeşitli perspektifler sunmaktadır. Özellikle olumsuz haber kapsamı durumunda dronlar bilgi toplama ile ilişkili potansiyel riskleri azaltmaya ve yakalama sürecini kolaylaştırmaktadır. Teknolojik özellikleri nedeniyle gökyüzündeki kameralar gibi işlev gören dronlar, olayların görsel verilerini yukarıdan toplar. Bu anlamda, öncelikle basit görüntü yakalama araçları olarak kabul edilirler. Ancak tam da bu özellikleri nedeniyle, yeni bir görsel hikâye anlatımı biçimi olarak kabul görürler. Dron gazeteciliğinde dron'un kamerasıyla olayları havadan gözlemlemesi onu bir robot'a dönüştürür. Dronlar, fiziksel ortamda kameralar kullanan insanların elde ettiği görsel görüntülere kıyasla daha yüksek kalitede veri sağlamaktadır. Dronların tanık olarak kullanılması izleyicilere birden fazla bakış açısı sunmaktadır. Bu nedenle, dronların tanıklık rolü öznel anlatıların sınırlarını aşmaktadır. Bu bağlamda, dron gazeteciliği yıkıcı bir yenilik olarak kabul edilmektedir (Livberber vd. 2024).

3. Çatışma ve Barış Haberciliği

Johan Galtung, ilk olarak 1997'de gazetecileri, medya akademisyenlerini ve öğrencileri hedef alan bir yaz okulunda sunduğu barış ve savaş gazeteciliği ikili modelinde (Lynch, 1998), geleneksel medya uygulamalarını "savaş gazeteciliği" olarak eleştiriyor ve çatışma çözümünü ilkelerini çatışma haberciliğine uygulayarak, "barış gazeteciliği" olarak adlandırdığı daha iyi bir çatışma haberciliği yolu buluyor. Buna göre savaş gazeteciliği şiddet, propaganda, seçkin ve zafer odaklı iken, barış gazeteciliği barış, gerçek, insan ve çözüm odaklıdır. Savaş gazeteciliği çatışmaları, nihayetinde bir tarafın diğerinin kaybı pahasına kazandığı sıfır toplamı oyunlar olarak sunarken, barış gazeteciliği bunun böyle

olmak zorunda olmadığını ve her zaman kazan-kazan çözümü olasılığının olduğunu savunur. Şiddet içermeyen veya şiddet içeren çatışmaların dönüşümünü desteklemek için barış gazeteciliği haber sunumlarının muhalifler arasında empati ve anlayışı artıracak şekilde çatışmaları şeffaf hale getirmesi gerektiğini savunur. Galtung, gazetecilere çatışmayı tarihsel ve kültürel kökleriyle birlikte tam haritası içinde görmelerini ve tüm taraflara, tüm tarafların acılarını yansıtan bir empatiyle yaklaşmalarını tavsiye eder. Savaş gazeteciliğinin "onların" gerçek dışılıklarını ifşa ederken, "bizimkileri" örtbas ettiği için propaganda odaklı olduğunu savunurken, barış gazeteciliğinin ise aksine, gerçek odaklı olduğunu ve tüm tarafların gerçek dışılıklarını ifşa ettiğini belirtir. Galtung'un "savaş gazeteciliğine" getirdiği eleştirilerden biri, savaş ve barış hakkındaki söylemi domine eden yetkililer başta olmak üzere elit kaynaklara dayanması ve barış yanlısı insanlara yer vermemesidir. Barış gazeteciliği, geleneksel haber medyasında genellikle sessiz bırakılan barış için alternatif seslere yeterli alan verilmesi gerektiğini ileri sürer. Barış gazeteciliği perspektifinden barış; "yaratıcılık + şiddetsizlik" olarak tanımlanırken, savaş gazeteciliği barışı basitçe "zafer + ateşkes" olarak görür. Bunun sonucu olarak, silahlar sustuğunda savaş gazeteciliği sahneyi terk eder, oysa barış gazeteciliği, süreç odaklı bir yaklaşım olarak sahnede kalır ve barış anlaşmasının sonrasını takip eder (Atay, 2017, s. 558). Gazeteciler her ne kadar barışı koruma güçleri olmasalarda, habercilik yoluyla çatışma dönüşümünü, barış inşası girişimlerini, ulusal uzlaşmayı ve toplumda barışçıl bir arada yaşamayı teşvik etmeye katkıda bulunabilirler (Lynch ve McGoldrick, 2010). Gazeteciler ve haber medyası bir çatışmanın yoğunluğunu artırma veya azaltma potansiyeline sahiptir (Van der Meer ve diğerleri, 2014), ancak genellikle çatışma durumlarında yapıcı, proaktif bir rol oynamada başarısız olurlar (Lynch ve McGoldrick, 2005). Savaşın şiddet içeren yönlerine ve tepkilerine odaklanan savaş gazeteciliği, ana akım haber medyasında düşmanlıkları sürdürebilecek veya hatta tırmandırabilecek çatışmaları bildirmenin baskın bir modeli olmuştur (Galtung, 2004). Çatışma konularını ele alırken ve çerçevelerken barıştan ziyade savaşı tercih etmek, eksik ve/veya yanlış haberciliğe yol açabilir (Shaw, 2012). En kötüsü, çatışma durumlarının olası barışçıl sonuçlarına bile zarar verebilir (Wolfsfeld, 2001). Barış gazeteciliği genellikle ana akım medyada baskın olan 'geleneksel gazeteciliğe' karşı bir karşı-hegemonik paradigma olarak görülür (Hackett, 2011). Barış gazeteciliği, gazetecilerin çatışma çözümüne katkıda bulunabilecekleri bir dizi uygulamayı tanımlayan normatif bir teoridir. Bir çatışmayı bildirirken barış gazetecileri barış süreçlerini teşvik etmek için etnik ve dini farklılıklar ve çatışmanın olumsuz veya şiddet içeren yönleri yerine savunuculuğa odaklanır ve çatışmanın dönüşümünü ve barış girişimlerini vurgular (Lynch ve McGoldrick, 2010; Galtung, 1969).

Bu noktada gazetecilik mesleğinin önemli olduğuna dikkat çeken İrvan'a göre, medya barışı özendirme konusunda büyük rol oynaması gerekmektedir (2015, BIANET). Medya iki taraflı rol oynamaktadır. Bir taraftan barışı özendirirken diğer taraftan çatışmada iki tarafı da deyim yerindeyse gaza getirmektedir. Medyanın barışı özendirmesi her ne kadar

nesnellik ilkesine aykırı bir durumu ifade etmiş olsa da, Loyn; nesnelliğin bir gazeteci için önemli ilkeyi temsil etmiş olduğunu söylese de (2007, s. 9), gazetecilik mesleğinin kodları arasında barışı görmek mümkün olmaktadır.

1990'lı yıllardan sonra kavramla ilgili çalışmalara başlanılırken BBC gibi kanallar bununla ilgili eğitimler yürütmüştür. Gazeteci objektif yaklaşım savaşın iki temsilcisine söz hakkı tanınması gerekmekte ve zafer ile yenilgi kavramlarını kullanmamaya özen göstermelidir. Gazeteci gerektiğinde dil ve söylemleriyle uzlaştırmacı rol oynamalıdır. Alankuş'a göre, geleneksel gazetecilik anlayışı barış gazeteciliğine yönelik dönüştürülmeye çalışılmalı ve gazetecilikteki ilke ve kodlara barış gazeteciliğine yönelik alternatif oluşturulmalıdır (2016, s. 20). Haber yazımına, kullanılan dile dikkat edilerek çatışmaya neden olacak söylemlerden kaçınma durumu ile çözüm odaklı olunmalıdır.

4. Araştırma

Bu çalışmada öncelikli olarak Baudrillard'ın sosyolojisine yönelik haber kavramı tartışılmış ve haber ile gerçeklik ilişkisine bakıldıktan sonra dron teknolojisi tanıtarak, haberde kullanılan dron teknolojisinin ve dron teknolojisinin habercilikte kullanımına dair özet bilgi geçilirken son literatür kısmında çatışma ve barış haberciliğine ilişkin bilgi sunulmuştur.

Günümüzde olumsuz haber türü olarak görülmekte olan savaş haberciliğinde gazetecilerin dron kullanımına rastlamak mümkün olmaktadır. Buna örnek ise 7 Ekim 2023 tarihinde Filistin ve İsrail arasında yaşanan çatışma gösterilebilmektedir. Buna göre çalışmada Baudrillard'ın sosyolojisi ele alınarak savaş haberciliğinde dron kullanılarak çekilen görüntülerin incelenmesi amaçlanmıştır. İncelemenin alt sorularını ise; yıkıcı bir yenilik olarak görülmekte olan dron teknolojisinin haber fotoğraflarında etkisi var mıdır? varsa haber fotoğraflarında nasıl etki sağlamaktadır? ve haber fotoğraflarının gerçeklik boyutu ile oynanmasına sebebiyet veriyor mu? oluşturmaktadır.

Çalışmada Anadolu Ajansının resmî sitesinden elde edilen Filistin-İsrail arasındaki savaşa ilişkin haber fotoğrafları incelenmiştir. Haberlerde dron çekimle yapıldığı tespit edilen fotoğraflar ele alınmıştır. Sitede yer verilen fotoğrafların alt bölümünde dron teknolojisi ile çekildiğine dair herhangi bir ibare olmamasına rağmen dronla çekilip çekilmediğine yönelik haberi yapan birim ile irtibata geçilmiş ve öğrenilmiştir.

Fotoğraflar ele alınırken tesadüfi örneklem tipi kullanılmıştır. Filistin-İsrail arasındaki savaşa ilişkin dron çekim ile sunulmuş olan görseller Baudrillard'ın sosyolojisi ele alınarak değerlendirilmiş ve çözümleme yöntemi olarak göstergebilim analizi yöntemi kullanılmıştır. Göstergebilim analizi yöntemi Tuncer'e göre; "Evrendeki göstergeleri ve anlamlama biçimlerini kapsar. Toplumsal ve kültürel yapının içinde işleyen kodların veya sistemlerin kullanımıyla şekillenen metinsel/anlatısal yapılar ile ilgilenir" (2020, s. 75). Bircan'a göre; "Gösterilenden gösterene, içerikten biçime,

düşünceden metne, hazdan ifadeye gitmeyi amaç edinilen bir tür yöntemdir” (2015, s. 36). Bedin’a göre ise; “Yazılabilen okunabilen açık ve kapalı metin kavramına bağlı olan yöntemdir” (2018, s. 76).

4.1. Dron Çekim Örneklerinin Değerlendirilmesi

Çalışmada Anadolu Ajansının resmî sitesinden elde edilen Filistin-İsrail arasındaki savaşa ilişkin haber fotoğrafları incelenmiştir. Fotoğraflar ele alınırken tesadüfi örneklem tipi kullanılmıştır. Haber görüntüleri 3 aylık süre zarfı ele alınarak incelenmiştir. 7 Ekim 2023 tarihinde başlayan savaşın görüntüleri; Ekim, Kasım ve Aralık ayı dahilinde ele alınmıştır.

Görsel 1: Anadolu Ajansı, 09.10.2023 Tarihli Dron Çekimli Haber Görüntüsü

İsrail’in Gazze’ye düzenlediği saldırılarda 143’ü çocuk, 704 kişi hayatını kaybetti

Tablo 1: Göstergeler

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Şehrin Binaları	Dron	Şehrin tam orta yerinde binalar yer almaktadır.
Toz Bulutları	Dron	Atılan patlayıcıların ve bombaların tesiriyle ortalık bir tür toz bulutuna dönüşmüştür.
Siyah/Beyaz Işık	Dron	Şehrin bazı kısımlarında elektriğin olmadığı siyah görüntü ile anlaşılırken

		şehrin diğer kısmı beyaz ışık görünümüne sahiptir.
--	--	--

Haber başlığı ve haber fotoğrafın birbirinden tamamen bağımsız olduğu anlaşılmaktadır. Fotoğrafta bir bombalama eylemi görünürlük kazanmaktadır ancak görselde özne ile karşılaşmak mümkün olmamaktadır. Dron çekimle havadan gerçekleştirilen bu fotoğrafta karanlık fon kullanımı, bombanın tesiri olarak görülmekte olan toz bulutları ve şehrin binaları görüntülenmektedir. Şehrin bir tarafında ışığın olmadığı siyah görünümle açıklanırken, şehrin diğer tarafında ise beyaz ışığın etkisini görmek mümkün olmaktadır. Bir kısımda da binaların arkasında toz bulutunun rengi binaların üzerini kaplamıştır. Baudrillard görsellerin gerçek bir anlayış içerisinde gösterilmediğini, yanılsama gerçekliğinin oynanarak gerçekliğin simülasyona ve simülakr'a dönüştüğünü, sanallığı ifade eden dron teknolojisinin kullanımıyla yanılgıya düşen okuyucu veya izleyici olduğunu simülasyon ve simülakr kuramında ifade etmektedir (Baudrillard, 2011). Yukarıdaki fotoğrafta kullanılan ışıklandırma Baudrillard'a göre teknolojinin saçmış olduğu ışıklandırmanın gerçeklik yanılgısına neden olduğu (Toffoletti, 2014, ss. 41-64) düşüncesi sonucunda bu fotoğrafta gerçeklik yanılgısını ışıklandırmanın vermiş olduğu etkiyle görmek mümkün olmaktadır. Sonuç itibarıyla yıkıcı bir yenilik olarak görülmekte olan dron teknolojisinin habere etkisi vardır ve habere etkisi gerçeklikle oynanmasında aranabilirken teknolojinin haberin gerçeklik boyutu ile oynanmasına sebebiyet verdiği sonucuna ulaşmak mümkündür.

Resim 2: Anadolu Ajansı, 24.10.2023 Tarihli Dron Çekimli Haber Görüntüsü

İsrail'in Gazze'ye saldırıları 18. gününde artarak devam etti

Tablo 2: Göstergeler

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Binalar	Dron	Şehrin tam orta yerinde binalar yer almaktadır.

Kara Sis Dumanı	Dron	Şehrin tam orta yerine atılan bombanın kara görünümlü dumanı yer almıştır.
Cami Minaresi	Dron	Şehrin tam orta yerinde yer alan cami minaresi objektife girmiştir.

Haber fotoğrafına bakıldığında karşımıza binalar çıkmaktadır. Caminin minaresinin görüldüğü kısmın tam orta yerinde kara bir sis dumanı görüntülenmektedir. Haber başlığı ile görüntü birbirinden bağımsızdır. Baudrillard'ın kuramına bakıldığında fotoğrafın nesnel imgeyi ifade ettiği, dron kamerası ve dünya arasında kameranın nesnelliği öne çıktığı, parçalı görüntüler sunduğu sonucuna ulaşmak mümkün olmaktadır (Baudrillard, 2008, s. 138). Bu fotoğrafta da gerçeğin yanılsamasını görmek mümkün olurken Baudrillard'a göre fotoğraf aracılığıyla dünyada tuhaf bağlama oturtulan bir anlam, bir kültür, bir düşünce söz konusu olmaktadır (Baudrillard, 2015, ss. 75-76). Dron teknolojisinin habere etkisi vardır. Yukarıda görülen fotoğrafın izleyicilerin veyahut okuyucuların birden fazla anlam çıkartmasına sebebiyet vermektedir. Bu etkiyi yanılsama ile görmek mümkün olurken gerçeklik boyutu ile oynanmasına sebebiyet verdiği sonucuna ulaşmak mümkün olmaktadır. Bir gerçeklik ile değil, birden fazla gerçeklik ile karşılaşmak mümkün olmaktadır.

Resim 3: Anadolu Ajansı, 10.11.2023 Tarihli Dron Çekimli Haber Görüntüsü

Filistinli hukukçular İsrail'in meşru müdafaa adı altında Gazze'de savaş suçu işlediğini söyledi

Tablo 3: Göstergeler

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Enkaz	Dron	Binaların patlama neticesinde enkaza dönüşmesi
Gri Toz Bulutu	Dron	Patlamanın etkisi olan gri toz bulutlanması

Boş bir Arazi	Dron	Boş bir arazi çevresinde yer alan binaların yerle bir olması
---------------	------	--

Bu görüntüde boş bir arazi çevresinde yer almakta olan binaların patlamanın etkisiyle enkaza dönüştüğü resmedilmektedir. Patlamanın etkisi olan gri toz bulutu görüntülenmektedir. Haber başlığı ile görüntünün birbirinden bağımsız olmasının yanı sıra haberi okuyan insanların bu görüntü çerçevesinde başlığı anlamlandırması istenmektedir. Baudrillard'a göre; sanal teknoloji ile çekilen fotoğrafın gerçek imgeyi temsil etmediği imgenin öldüğünü ve teknolojinin illüzyona sebebiyet verdiğini söylemek mümkün olmaktadır (2015, s. 88). Elde edilen sonuç itibarıyla, dron teknolojisinin habere etkisi olduğu söylenebilirken habere etkisinin görüntü illüzyonuyla olduğunu söylemek mümkün olurken, haberin gerçeklik boyutu ile oynanmasına sebebiyet verdiği sonucuna ulaşmak mümkün olmaktadır.

Resim 4: Anadolu Ajansı, 26.12.2023 Tarihli Dron Çekimli Haber Görüntüsü

İsraili askeri uzmana göre Hamas askeri operasyonlarla yenilenemez

Tablo 4: Göstergeler

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Şehrin Binaları	Dron	İssız bir yerde bina yerleşimleri yer almaktadır
Güneşin Batışı	Dron	Gün karanlığa dönmeye başlamıştır.
Toz Bulutu	Dron	Bina yerleşimlerinin ardında büyük bir toz bulutu havaya karışmıştır

Bu haber fotoğrafında binaların ve ağaçların üzerini kaplamış bir toz bulutu görülmektedir. Güneşin batışı ile bombanın tesiri ile her yer yavaşta karanlığa

gömülmeye başlamıştır. Baudrillard'a göre; görüntü, imge olma özelliğini kaybetmektedir. İmgenin gerçekçi görünümüne sahip olması illüzyon gücünü yitirmesine de sebep olmaktadır (2005, ss. 28-38). Dron teknolojisinin kullanımı ile çekilen bu fotoğrafta imge ölmüştür. Teknoloji gerçeklikten geriye kalan parçaları sunarken anlam ortadan kalkmakta ve etkisi altında kalınan anlamda bir nevi yitirilmiştir. Elde edilen sonuç itibarıyla, dron teknolojisinin habere etkisi olduğu söylenebilirken habere etkisinin görüntü imgesinde olduğunu söylemek mümkün olurken, haberin gerçeklik boyutu ile oynanmasına sebebiyet verdiği sonucuna ulaşmak mümkün olmaktadır.

Sonuç

İnsansız hava araçları olarak bilinen ve bir hava aracı sınıfına ait olan dronlar, pilotsuz çalışma gücüne ve yazılım kontrollü uçuş planlarına sahiptir. Hareketlerini yönlendirmek ve izlemek için küresel konumlandırma teknolojisi (GPS) ile çalışmaktadır. Bu teknoloji son zamanları askeri amaç dışında çoğu meslek gruplarında kullanılan bir teknoloji haline gelmiştir. Meslek gruplarından birisi de gazetecilik alanı olmuştur. Fotoğraf veya video çekme gibi unsurlar haber yapımı açısından önemli bir konuma sahip olduğundan dron teknolojisi habercilikte yeni bir haber türünü doğurmasının yanı sıra yeni kompozisyonlar üretilmesini sağlayan sanal teknoloji olmuştur. Bu sanal teknoloji, sağladığı hava perspektifi özelliğiyle gazetecilerin haberleri farklı ve kapsamlı açılardan hem olumlu hem de olumsuz haber hikayelerini toplamasına ve sunmasına olanak tanımaktadır. Olumsuz haber türü olan savaş haberciliğinde de son zamanları en çok tercih edilen teknoloji olan dron teknolojisi, izleyicilere birden fazla bakış açısı sunmaktadır. Bu bakış açısı gerçeklik, yanılsama, imge, illüzyon gibi unsurları öne çıkarmaktadır. Bu kavramlar öne çıkınca Baudrillard'ın sosyolojisi önem arz etmektedir.

Buna göre çalışmada Baudrillard'ın sosyolojisi ele alınarak savaş haberciliğinde dron kullanılarak çekilen görüntülerin incelenmesi amaçlanmıştır. İncelemenin alt sorularını ise; yıkıcı bir yenilik olarak görülmekte olan dron teknolojisinin haber fotoğraflarında etkisi var mıdır? varsa haber fotoğraflarında nasıl etki sağlamaktadır? ve haber fotoğraflarının gerçeklik boyutu ile oynanmasına sebebiyet veriyor mu? oluşturmaktadır. Çalışmada Anadolu Ajansının resmî sitesinden elde edilen Filistin-İsrail arasındaki savaşa ilişkin haber fotoğrafları incelenmiştir. Haberlerde dron çekimle yapıldığı tespit edilen fotoğraflar ele alınmıştır. Sitede yer verilen fotoğrafların alt bölümünde dron teknolojisi ile çekildiğine dair herhangi bir ibare olmamasına rağmen dronla çekilip çekilmediğine yönelik haberi yapan birim ile irtibata geçilmiş ve öğrenilmiştir. Fotoğraflar ele alınırken tesadüfi örneklem tipi kullanılmıştır. Filistin-İsrail arasındaki savaşa ilişkin dron çekim ile sunulmuş olan görseller Baudrillard'ın sosyolojisi ele alınarak değerlendirilmiş ve çözümleme yöntemi olarak göstergebilim analizi yöntemi kullanılmıştır.

Sonuç itibarıyla incelenen görsellerde haber başlığı ve haber fotoğraflarının birbirinden tamamen bağımsız olduğu ve fotoğraflarda öznenin yer almadığı, çoğunluklu olarak nesnelere, kara sis dumanı, gri toz bulutları ve siyah/beyaz gibi ışıklandırmalara

yer verildiği, bombanın tesiri ile enkaza dönüşen binalar ve karanlığa gömülen şehrin görüntülediği tespit edilmiştir. Baudrillard'ın sosyolojisi ele alınarak sonuç çıkarılacak olunursa; görsellerin gerçek bir anlayış içerisinde gösterilmediği, dron'un çektiği fotoğrafın gerçek imgeyi temsil etmediği, görüntülerin imge olma özelliğini kaybettiği ve imgenin gerçekçi görünüme sahip olması illüzyon gücünün yitimine de neden olduğu sonucuna ulaşmak mümkün olmaktadır. Buna ek olarak görsellerde gerçeklik yanılgısı ve imge yanılgısı görüldüğünden dron teknolojisinin bir sanal teknoloji olarak habere etkili olduğu, habere etkisinin görüntü imgesi ve illüzyonuyla olduğunu söylemek mümkün olurken, görüntü yanılsamasının haberin gerçeklik boyutu ile oynanmasına sebebiyet verdiği sonucuna varmak mümkündür.

Extended Abstract

It is possible to come across more than one definition in the literature on news. News is the source of information conveyed to the public using the events and situations experienced or predicted to be experienced yesterday, today and tomorrow, which are the mass media themselves. According to Baudrillard, news is; It consists of simulacra that continuously presents images following each other to the masses that do not convey any meaning, and has no original sender. Mass media is the tool that represents the new reality constructed in the simulation universe. This new reality expresses simulation and simulacra. It is seen as simulation and simulacra, like reality in the sense sought in the news. While news should express meaning, it eliminates meaning by producing empty production and kills the content along with the meaning. The death of content has hyper realized meaning and communication. The phenomenon that transforms reality into hyperreality can be shown here as the news being in continuous production. While content and messages are destroyed by communication tools, the meaning disappears together with the message and the tool. Today, with the acceleration provided by digitalization, the number of news has started to increase in the digital environment. Too much news presentation has caused the meaning to disappear rather than information. Today, news is not viewed with the eye of meaning but for entertainment purposes, and the rapid circulation of news causes the news to lose its impact. Virtual technology also causes this effect to be lost. The area of use of drone technology, also known as virtual technology, which has emerged with the increasing development of digitalization and technology, has expanded day by day and has become a technology used in many professional groups. One of the professional groups has become the field of journalism. Although drone technology has brought a new understanding to journalism since elements such as taking photos or videos have an important position in terms of news production, according to Baudrillard, this technology has taken over the tasks that humans should do and has turned humans into an excluded being. Drone does not express any meaning as an object technology. It is possible to assume that news photographs produced through this technology kill reality and meaning. Although drone

technology has provided various perspectives in collecting and reporting news stories such as war, which is the most preferred news of recent times, and is used in both positive and negative news in journalism, it can also be said that it has caused the spread of the concept of conflict journalism. Accordingly, the aim of the study is to examine the images taken using drones in war journalism by considering Baudrillard's 'High-Reality' sociology. The assumptions of the study are; Does drone technology, which is seen as a destructive innovation, have an effect on news photographs? If so, how does it have an effect on news photographs? and Does it cause the reality dimension of news photographs to be manipulated? The answers to the questions are tried to be explained based on Baudrillard's sociology.

As a result, in the visuals examined, the news headline and news photos are completely independent from each other and the subject is not included in the photos, mostly objects, black fog, gray dust clouds and black/white lighting are used, buildings turned into rubble with the effect of the bomb and the city plunged into darkness are displayed. If the conclusion is drawn by considering Baudrillard's sociology, it is possible to reach the conclusion that the visuals are not shown in a real understanding, the photo taken by the drone does not represent the real image, the images lose their feature of being an image and the realistic appearance of the image causes the loss of the illusionary power. In addition, since the illusion of reality and image illusion are seen in the visuals, it is possible to say that drone technology has an effect on the news as a virtual technology, and that its effect on the news is with the image image or illusion, while it is possible to conclude that the illusion of image causes the reality dimension of the news to be manipulated.

Kaynakça | References

- Alankuş, S. (2016). Barış Gazeteciliği El Kitabı, IPS İletişim Vakfı Yayınları.
- Atay, A. (2017). Barış Gazeteciliğinin Metodolojisi Üzerine Bir Tartışma. Türk Çevrimiçi Tasarım Sanat ve İletişim Dergisi, 7(4), 556-565. <https://doi.org/10.7456/10704100/003>
- Aydın, H. (2019). Baudrillard'ın Simülasyon Kuramında Kitle İletişim Araçlarının Yeri (The Place of Mass Media in Baudrillard's Simulation Theory). Sosyal Ve Kültürel Araştırmalar Dergisi (SKAD), 5(11), 347-358. <https://doi.org/10.25306/skad.555505>
- Baudrillard, J. (2011). Simülakrlar ve Simülasyon, Çev: Oğuz Adanır, (6.Baskı), Doğu Batı Yayınları.
- Baudrillard, J. (2012). İmkansız Takas, Çev: Ayşegül Sönmezay, (2.Basım), Ayrıntı Yayınları.
- Baudrillard, J. (2012). Kusursuz Cinayet, Çev: Necmettin Sevil, Ayrıntı Yayınevi.
- Baudrillard, J. (2008). Radikal Belirsizlik, Çev: Ali Utku ve Serhat Toker, De Ki Basım Yayınevi.
- Baudrillard, J. (2005). Sanat Komplosu, Çev: Oğuz Adanır, İletişim Yayınları.
- Baudrillard, J. (2015). Şeytana Satılan Ruh ya da Kötülüğün Egemenliği, Çev: Oğuz Adanır, Doğu Batı Yayınları.
- Bedin, C. (2018). Roland Barthes'ın Metinlerarasılık Kuramı Üzerine Bazı Düşünceler, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 11(59), 73-77.
- Bircan, U. (2015). Roland Barthes ve Göstergebilim, Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi(13), 17-41.
- Çakmak, F. ve Çimen, Ü. (2022). Baudrillard'ın Simülasyon Kuramı Bağlamında Kur'an'da Eleştirilen Kişilik Tipleri ve Modern Dünyada Gerçeklik Arayışı. İlahiyat Tetkikleri Dergisi(57), 1-10. <https://doi.org/10.5152/ilted.2022.220202>
- Çimen, Ü. (2020). Kötülüğün Terlemesi Tüm Yönleriyle Jean Baudrillard, Atatürk Üniversitesi Yayınevi.
- Eren, M. ve Narmanlıoğlu, H. (2018). Gazetelerin Sosyal Medyada Paylaştığı Haberlerin İncelenmesi. e-Journal of New Media / Yeni Medya Elektronik Dergi. - eJNM ISSN:

2548-0200, Volume 2 Issue 3, p.204-216. DOI NO:
10.17932/IAU.EJNM.25480200.2018.2/3.204-216

Galtung, J. (1969). Violence, Peace and Peace Research. Journal of Peace Research. Vol. 6, No. 3, pp. 167–191.

Galtung, J. (2004) Violence, War, and Their Impact: On Visible and Invisible Effects of Violence. Transcend: Peace and Development Network for Conflict Transformation by Peaceful Means. <http://them.polylog.org/5/fgj-en.htm>. Accessed on 27th April 2009.

Girgin, A. (1998). Haber Yazma Teknikleri, Haberci Adayının El Kitabı, İnkılap Yayınları.

Gondek, J. ve Tutak, G. The conception of the “silent majority” against the backdrop of digital aspects of political transformations, Studia Gilsoniana12, no. 2 (April–June 2023): 325–344

Görgülü, E. (2022). Jean Baudrillard’ın Simülasyon Kuramı Bağlamında Metaverse ve Gerçeklik. Ulakbilge, s. 727–738. doi: 10.7816/ulakbilge-10-74-03

Hackett, R. A. (2011). New vistas for peace journalism: Alternative media and communication rights. In I. S. Shaw, J. Lynch, & R. A. Hackett (Eds.), Expanding peace journalism: Comparative and critical approaches (pp. 35-69). Sydney University Press.

İrvan, S. (2015). Normatif Kuram Olarak Barış Gazeteciliği, BİANET yayınları.

Kahveci, M. ve Can, N. (2017). İnsansız Hava Araçları: Tarihçesi, Tanımı, Dünyada ve Türkiye’deki Yasal Durumu. S.Ü. Müh. Bilim ve Tekn. Dergisi, 5(4), 511-535

Kavaklı, N. (2018). Drone’ların Gazetecilikte Kullanımı: Drone Haberciliğinin Olanakları, Zorlukları ve Sınırları. Erciyes İletişim Dergisi, 5(3), 160-172. <https://doi.org/10.17680/erciyesakademia.345792>

Kurtdaş, Ç. (2018). Jean Baudrillard’ın simülasyon kuramında kitle iletişim araçları ve toplumsalın sonu. Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11(3), 2012-2023. doi: 10.17218/hititsosbil.408137

Lavarone, A. (2021). Bir Simülakr Tanımı Olarak Mimari Temsilin Medyatik Hali. Modular.Journal, E-ISSN 2791 - 6820 MODULAR; 4(2): 172-183

- Livberber, T., Ayvaz, S. ve Yalman, A. (2024). Perspectives on drone journalism in Türkiye: Journalists' views on the use of drones, Contents lists available at ScienceDirect Heliyon *journal homepage:* www.cell.com/heliyon/https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e39790
- Loyn, D. (2007). Good Journalism or Peace Journalism. *conflict & communication online*, Vol:6, No. 2.
- Lynch, J. (1998). The Peace Journalism Option. Retrieved January 11, 2016, from Global Issues: <http://www.globalissues.org/article/534/the-peace-journalism-option#ThePeaceJournalismOption>
- Lynch, J. ve McGoldrick, A. (2005). *Peace journalism*. Stroud, Hawthorn.
- Lynch, J. ve Galtung, J. (2010). *Reporting Conflict: New Directions in Peace Journalism*. St.Lucia, Queensland: The University of Queensland Press.
- Mcluhan, M. (1964). *Understanding Media, The Extensions Of Man*. Routledge.
- Önal, Ö. (2019). *An Analysis Of Hyperreality In John Fowles's The Magus And Paul Auster's Moon Palace. A Thesis Submitted To The Graduate School Of Social Sciences Of Middle East Technical University, (Of Master), Ankara*
- Shaw, I. S. (2012). *Critical Comparative Analyses of Human Rights Journalism, Peace Journalism, Global Journalism and Human Rights Reporting Human Rights Journalism: Advances in Reporting Distant Humanitarian Interventions* (pp. 43-60). London: Palgrave Macmillan UK
- Szıra, Z., Varga, E., Csegodi, T. ve Milics, G. (2023) *The Development of Drone Technology and Its Regulation In The European Union*, [sciendo/https://intapi.sciendo.com/pdf/10.2478/eual-2023-0005](https://intapi.sciendo.com/pdf/10.2478/eual-2023-0005)
- Şah, U. (t.y.). Jean Baudrillard ve Simülasyon Kuramı. <https://www.ontodergisi.com/> Erişim Tarihi: 27.12.2023
- Şahin, M. (2018). Drone Gazeteciliğinin Haber Değerine Katkısı ve Türkiye Pratiği. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 4(7), 262-272.
- Toffoletti, K. (2014). *Yeni Bir Bakışla Baudrillard, Çev: Yetkin Başkavak, Kolektif Kitap Yayınevi*.

- Tokgöz, O. (1989). Temel Gazetecilik, A.Ü. BYY Yayınları.
- Tuncer, S. (2020). Göstergebilimin Çözümleme Modelleri Işığında Reklam Anlatıları. Atatürk İletişim Dergisi, 73-102. <https://doi.org/10.32952/atauniiletisim.733404>
- Uçak, G. (2020). Drone Gazeteciliğinin Türk Eğitim Sistemindeki Yeri. Yeni Medya, (8), 66-76.
- Van der Meer, T.G.L.A., Verhoeven, P. ve Beentjes, H. (2014) When frames align: The interplay between PR, news media, and the public in times of crisis. Public Relations Review 40: 751–761.
- Virilio, P. (2003). Enformasyon Bombası (La Bombe Informatique, Çev: Kaya Şahin), Metis Yayınları.
- Wolfsfeld, G. (2001). The news media and peace processes: The Middle East and Northern Ireland (Vol. 31). Diane Publishing Company.